

Franckesche Stiftungen zu Halle

Summa Katechysmu

Adam z Veleslavína, Daniel

Praha, 1600

Co slowe Katechysmus?

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228890](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228890)

3

Co slove Katechysmus?

Summowanj, obecně a starodas-
ronj wčeni neyhlawněgšich wčej
prawého Křestianswí.

Kolikgest částek Katechysmu?

Čtyry.

Která Prwnj.

Deset Božich přikázanj, genj gšan:

Nebudeš mítí Bohůw gi-
ných předemnu.

2. Nwwezmeš gměna Pána
Boha swěho nadarmo.

3. Pomni, aby den swáteční
swětíl.

4. Cti Otce swěho y Matku
swau,

5. Nwzabigeš.

6. Nwsešmilnjš.

A. iij

7. Nw

7. Nepotradeš.

8. Nepromluwíš křiwého
swēdectwí protibližnímu swé.

6. Nepožádáš domu bližního
swého / aniž požádáš ženy geho.

10. Nepožádáš žádné wěcy
bližního swého.

Tato přikázání sám Pán Bůh
přikázal pod wěčným zatracením.

Kaká gest Summa těch pří-
kázání?

Milowati budeš pána Boha
swého z celého srdce swého / zewšsi
dusse, myslí, mocy y syly swé: a bližní
ho swého, jako sebe samého.

Co gest Pán Bůh.

Pán Bůh gest wšemohaučý,
swrchowaná moc, maudrost, dobrota:
stwor

4
ta : stvoritel, vykupitel, posvětite-
tel : Gediný w Božstwj / trůg w os-
sobách : Otec, Syn, y Duch swatý :
z něhož, skrze něhož, a w němž gsau
wssecky wěcy.

Co gsy ty :

Stworenj Boží rozumné a smrt-
tedlné.

Proč tě Pán Bůh stvoril :

Proto, abych ho znal, ctil, mia-
lowal / a w milosti geho zůstáwage
na wěky žiw byl.

Proč gsy smrtedlný :

Pro hřích prwnjch rodičů w rá-
gi / pro něž wsickni se hříšni a
smrtedlni na swět rodi.

Můželi kdo z lidí přikázani.

Božská cele vyplniti :

Učenžie nřádný : A to pro hřích
každěmu člověku přirozený / gsmž
sme wsickni swázani, a manowé ge-
ho učiněni.

A uij Bce

K čemu samám tedy ta Příklad-
zaní / poněwadž skrze ně milosti
a hodnosti k životu věčnému
dostati nemůžeme :

K tomuto gsa nám potřebná :
Gedno : abychom skrze ně vůli Bo-
ží věděl, lidem na počátku přis-
tvořenau, a k plnění dlužnau pos-
znávali. Druhé : Tudy k pozná-
ní samých sebe, k pokorě a k pravé-
mu pokání vedení, y k hledání milo-
sti Boží rozbuzení byli. Třetí :
Abychom y po přigaté milosti vě-
děl, jak žiti býti / co činiti / a čeho
se warovati.

Kterakž tedy člověk gsa hříš-
ný může k Spasení přigiti :

Samau paubau milosti Boží,
skrze rojen w Gejssle Krysta Pána
nasseho / Kterýž učiněn gest nam od
Boha y spráwedlnost, y posvěcení,
y vykupení.

Kter

Ktera gest Druhá čas

stka Katechysmu:

Wjra' obecna' Křesťianská / kte-
rauz' royznáwáme, rjšagjce:

1. **W** Jerjm w Boha Otce
wsemohucýho, stwo-
řitele Nebe y země.

2. W Gezu Krysta Synageho
gedineho Pána nasšeho.

3. Genž se počal Duchem swa-
tým / narodil se z Marye Pāny.

4. Trpěl pod Pontským Pilátě /
vřřizowán, umřel, y pohřben.

5. Sstaupil do' pekěl / třetj den
wstal z mrtwých.

9. Wstaupil na Nebesa / Sedj
A v napra-

naprawicy Boha Otce wesse-
mohaucýho.

7. Odtud přigde saudit žiwých
y mrtwých

8. Wěřim w Ducha swatého.

9. Swatou Cýrkew obecnau,
Swatých obcowání.

10. Hříchůw odpustění.

11. Těla z mrtwých wzkrěšení.

12. A život věčný / AMEN.

Co se wtom wyznání za-
wírá.

Troji wěc každému Czlowěku
znáti welmi potřebná.

1. Wíra w gediného Boha w Tro-
gicy blahoslawené / totiž, w Otce,
w Syna, w Ducha Swatého.

2. Wíra o Cýrkwi Swaté, a slu-
žebnostech gegich.

3. Vjtkowé té wíry.

Czeho

Tzeho gest potreby člověku
aby w té wjře růstia prospj-
wati mohl :

Negpřednějši Služebnosti Pá-
ně / to gest, Slova Božjho / geho
pilného poslauchání od služebníků
wěrných / k hognějšimu nabývání
swého spasení.

Co mjinš neb rozumš tjm
slowem spasení :

Wyswobození zezlého / totiž
z hříchů, z mocy Šáblowy, z smrti a
wěčného zatracení. A přivedení
k spravedlnosti a milosti Božj /
a tak k wěčnému žiwotu.

✠ (:) ✠

A vj

Ktera

Která gest Třetí částka

Katechysmus:

Modlitba Křesťanská / Kteréz syn
Boží Vědomýky své věř, řka: Tak
to se wy bude e modlit, rjčagjce:

1. **D**ěe náš genž gsy na
Nebesých / Posvět se
gméno tvé.

2. Přid Království tvé.

3. Buď vůle tvá, jako v Nebi
y na zemi.

4. Chléb náš vezdejší degš
nám dnes.

5. Odpusť nám naše viny / ga-
tož y my odpusť me našim
vinníkům.

9. K nes

6. K uerwod nás vpořusšení.

7. Alezbav nás odzleho: Nebo
twé gť Království, ymoc yslá
wa na věky věků / Amen.

A Co w sobě zawjráta **M**od-
litba Páně: Tuto troji věc.

1. Wyznání a wzyvání jména
Božího.

2. Sedm proseb.

3. Dauffánlivé zawření modlitby.

Kdy slusí Křesťanům Pánu
Bohu se modliti / a na kterém
místě:

Wždycky a na wsselickém místě po-
dlé příčin a potřeb přítomných: A
zvláště pak w shromážděních Cýr-
kewních / ano y doma po Czeledech /
společně y obzvláště.

Katý gest vřitek **M**odlitby:

Takový / že Pán Bůh wedlé slibu

A vñ

a za

a záměru svých, wsecko, začkoli
wěrnj podle wůle geho prosý, dáa
wá a naplněge

Ktera gest čtvrtá část ka Katechysmu :

Smysl Krystů při Swátostech.

Co gsau Swátosti :

Gsau služebnosti zewonitřnj žiwel-
né od Krysta pána zřízené a wsta-
wené / aby poswátně byly prawda
podstatnau / y gi služebně dávaly a
o swědčowaly.

Kolik gest Swátosti od Kry-
sta pána wstawených :

Dvě : Křest a Wečeře paně.

Co gest Křest :

Gest obě

Gest obmytj rodan čistau wegmě-
nu Trogice swaté / podle vstavenj
Krystowa: na gistotu odpustčenj hřjs
chůw a vptánj se dobrého swědomj.

Co gest Wečeře Páně ?

Gest chléb a wjno, od samého Kry-
sta slowy geho vstavené / aby bylo tě-
lem a křwí geho / wydané wšš Cýr-
kwi k společnému gedenj a pitj na
památku Smrti geho.

Czeho gest potřebj k hodnému vžiwánj Wečeře Páně ?

Žnornu narození býti / wšry pras-
wé žiwé dogřti / žiwot křesťý k ná-
prawě Bohu y bližnjm hotowý mja-
ti : w tom je zkuffowati / a zřízené
swědectwí toho wššeho přigřti / a tě-
lo Páně rozsluzgec s wážností nále-
žitau pokrm a nápoj ten přigřma-
ti. A to pro rozkaz Krystů / připo-
mínánj geho smrti / k práci dobré
posyl-

posylněnj / wtwrzenj wjry k dŭwosa
du lasky / a pogressenj naděge očeká-
wánj wěčného hodowanj / k němuž
zde čine nás hodné Otec Nebeský w
Krystu Synu swém milém strže Dno
cha swatého, dopomáhati rač / ge-
diny Pán Bůh náš požehnány na
wěky wěkůw / Amen.

Osmero Blahosla- wenstwj.

1. **B**lahoslawenj chudj du-
chem / nebo gegich gest
Kralowstwj Nebeské.
2. Blahoslawenj l'agjcy / nebo oni
poressenj budau.
3. Blahoslawenj tissy / nebo oni
deditwji obdrzi na zemi.
4. Blaho-

4. Blahoslawenj, kterjz lačnĕj a
žiznĕj sprawedlnosti / nebo oni nas
syceni budau.

5. Blahoslawenj milosrdnj / nebo
oni milosrdenstwj dŭgdu.

6. Blahoslawenj čistĕho srdce / ne-
bo oni Boha wiĕĕti budau.

7. Blahoslawenj pokognj / nebo
oni synowĕ Bojĭ slauti budau.

8. Blahoslawenj, kterjz protivens-
stwj trpj pro sprawedlnost / nebo
gegich gest Králowstwj Nebeskĕ.

Blahoslawenj ste, kdyz wám zlo-
řeĕiti budau lidĕ / a protivensstwj
ĕiniti / a mluxiti wseĕo zlé o wás,

lhauce pro mne. Radŭgte se a
weselte se / nebo odplata
wásse hogná gest w
Nebesŭch.

(!)

3p01

Spowěd.

Spowídám se Bohu Otci Ne-
beskému, y Synu geho milému,
y Duchu swatému / gedinému
Pánu Bohu wsemohacýmu / ze
wssech hříchů mladosti a nevmě-
losti mé / a zvláště z hřichu neywě-
stho, w němž sem počat y narozen /
y z zákona geho / y zewsseho owotce
geho / y zewssech swých hříchů oda-
tud posllých / w mysli, w řeči w smys-
lech y w skutku / w obmesškání do-
brého a w dopuštění zlého / a strže
to zbavení milosti, spravedlnosti,
newinnosti y swatosti, y wchodu do
žiwota wěčného. A lituge toho
wsseho, pokorně se geho swaté mi-
losti winen dávám a prosím / aby se
ráčil

račil nademnan Bůh Otec w mis
lém Synu swoém smilowati / a oda
pustiti mi wsecky hřichy / a Du
chem Swatým nawostiwiti / a dá
ti mi w Duchu neljbošt k zlému, a
milosty chtiwošt k dobrému / a spra
wedliwá mne wčine, spasyti račil
na wěky.

Ay tebe žádám Otče můj duchov
ný, na místě poselství Božího /
prosyš za mne milosti jeho / a
sprawiš mne wewššij po
třebě mé k spasenjí
wota wěčného

os(·)so
✠

Mravové.

Uneb:

Naučeníj potřebná / gať
Dítky hned z mláďi mravy a
obyčege dobré, ano y začátky po-
božnosti znáti, gim zvykati, a wy-
včowati se mají: Rytmus
Českými sepsaná od
G. S. Z.

(:)

1 6 0 0.

K Cítenáři.

KDyž čteš jiné Knížky w
Swětě,

Va podzym, z gara, y w létě/

Sfyllsfryda Bruncwika, Snáře/

A k těm podobné Sattkäre:

Postřp mne Cítenáři milý,

A nebuď tať rozmáčilý/

Přigmiž y toto mé psání/

Vlech yť w něm twého slamání:

Vlenjlit oněch mrškerěgšj:

Alle gest vžitečnēgšj:

Onano negisté wěcy

Zwěstunji nastrz swau řečj/

Lidstých vssj gen k lečrání,

Smichu, žerěš zprawowanj/

Czastočrát y oplzlosti,

Pocitwým wsslem k osklivosti.

Toto

¶ Toto sľechťj dobré mrawy/
Kním sľušné rady y zpráwy
Dáwage hľaupé mládeži/
A na čem to wšse záležj:
Na wšselikém mišće wššudy
Abý w dobrém rošľa tudy.
Werššeliše sľechetnošti,
Bohu y lidem k ľibošti.
Patli ho sám nechecō mĳti,
Maš ho ale ģiným přeti/
Genž wůdců dobrých nemagj/
Wšak w cenoštech růšti žadagj
Sám brž mašli co lepššho,
Nebog se wřěštu nēcĳho:
Proč se tím nemáš zdeliti,
Mohľliby tím co prospěti
Nyněššj mnohé mládeži/
Kterāž přezlau ceštan bežj.
Dáť chcy rád lepššj přigĳti/
A s swým se dočanta šřýti.
Vale,

Přj

12
Průstup.

Přístuptež sem děti m^í /
K wám p^ímluvě této chw^íle
Dam wám potřebné naučen^í,
Mysli w^áš, ch^í k^í oswojcen^í:
Nakbyšste k^í Boží ch^í ch^íwale
Drostauc, ž^íwi byli stále /
Též y w^éw^íš^í pobožnost^í, (st^í /
W^íš^íem lidem ctným k^í př^ígemnos^í
Zw^ílastě pak w^áš^ím př^ídlož^íným,
Kod^íčím, y w^íš^íem př^íbuzným /
Genž wám dobrého ž^íadag^í,
O w^áš^í dobrou č^íst^íu mag^í.
K^íemž sobě y wám nyn^í
Ž^íadám sh^íry požehnán^í.
Ž^ínage pak pro w^áš^í mlados^í,
W^éc^íy w^íš^íich nepochopnost^í,
Počnu neyprw od ctných mrav^í
Dáwati wám př^í nich zpráw^í:
Potom též př^í pobožnost^í
Př^ídám něco wám k^í známost^í.
Fw^ín^í